

Προσφώνηση από την Κοσμήτορα της Φιλοσοφικής Σχολής

ΑΓΑΠΗΤΕ Μιχάλη, κυρίες και κύριοι, αγαπητές και αγαπητοί
συνάδελφοι,

Οικογενειακοί λόγοι δεν μου επιτρέπουν, δυστυχώς, να είμαι μαζί σας απόψε. Αν και θα επιθυμούσα όσο τίποτε άλλο να υποδεχθώ και εγώ τον επιστήμονα, τον δάσκαλο και τον φίλο Michael Herzfeld ως Επίτιμο Διδάκτορα στη Φιλοσοφική Σχολή του Πανεπιστημίου Κρήτης την οποία έχω την τιμή να εκπροσωπώ.

Μια Σχολή σίγουρα όχι από τις μεγαλύτερες ούτε από τις πιο διάσημες εκείνες που θα έχει γνωρίσει μέχρι τώρα στον Παλαιό και τον Νέο Κόσμο. Μια Σχολή, όμως, που επέλεγε πάντοτε προσεκτικά, με υψηλά ποιοτικά κριτήρια, τους επίτιμους διδάκτορές της. Να θυμηθούμε, ανάμεσά τους, τον Νικόλαο Πλάτωνα, τον Παντελή Πρεβελάκη, τον Κορνήλιο Καστοριάδη, τον Jorge Luis Borges, τον Jean Pierre Vernant, τον Henri van Effenterre, τον Μίκη Θεοδωράκη, πιο πρόσφατα τον Christian de Montlibert. Η Φιλοσοφική Σχολή του Πανεπιστημίου Κρήτης έχει εξάλλου ένα μεγάλο συγκριτικό πλεονέκτημα για τον τιμώμενο: βρίσκεται στο Ρέθυμνο, σε απόσταση αναπνοής από τον τόσο οικείο του Μυλοπόταμο... Εδώ υποδεχόμαστε σήμερα ως εξαιρετικό μέλος της ακαδημαϊκής μας κοινότητας τον Michael Herzfeld. Και είμαστε επομένως, από απόψε, απείρως πλουσιότεροι.

Ο Michael Herzfeld κατάφερε να «σπάσει» με την ανθρωπολογική του εργαλειοθήκη ισχυρούς διαχρονικούς κώδικες κρητικών –και μεσογειακών– συστημάτων της πράξης και του πνεύματος: της πολιτικής, των σημασιοδοτήσεων του λόγου, του χωρατού και του (αυτο)σαρκασμού· αλλά και της τιμής, της υπερηφάνειας, της αμφισημίας και της πολυσημίας της ηθικής· και, ακόμη, της αμηχανίας, της μνήμης, του όρκου, του θυμού, της εκδίκησης...

Δίκτυα ισχύος στην παραδοσιακή ορεινή Κρήτη (εδώ δίπλα μας, δηλαδή), που περνούν, ρητορικά τουλάχιστον, μέσα από την ταυτότητα του ανδρισμού – την πραγματική ταυτότητα όσο και την ποιητική της performance, την αντανάκλασή της στον καθρέφτη των πολιτισμών της Μεσογείου. «Ετυμολογίες της οικειότητας», σύνθετες διαδράσεις της κοινωνικής ζωής του κρητικού «αιρετικού χωριού» στο μεταίχμιο, το οποίο μελέτησε και ανέδειξε ο ίδιος: χωρίς να το έχει κατονομάσει επί 40 περίπου χρόνια – δεν έχει συμβεί, νομίζω, κάτι ανάλογο με τους τόπους που ερευνήσε έκτοτε, ούτε τη Ρώμη, ούτε τη Μπανγκόκ, ούτε άλλους.

Με τη σειρά μου, στη βάση της φερόμενης «μητριαρχικής» προϊστορικής κουλτούρας του νησιού που μελετώ, υποστηρίζω μαζί του, και μάλιστα υπογραμμίζω, και την πολιτισμική αντίστιξη: αυτήν της γυναικείας δύναμης, του ουσιαστικού δηλαδή «κουμάντου» πίσω από τη φαινομενική «σιωπή» των γυναικών της Μεσογείου. Είμαι σίγουρη, κατ' επέκταση, ότι ο τιμώμενος συνειδητοποιεί και το ζωντανό παράδειγμα γυναικείας ποιητικής που τον συντροφεύει στη ζωή, την Κορνηλία, που θα άξιζε πιστεύω κάποτε και εκείνη ένα βιβλίο του – μάλλον και «ένα εικόνισμα», όπως λέμε στην Κρήτη.

Αξιότιμε συνάδελφε, αγαπητέ Μιχάλη, με πολύ μεγάλη χαρά σε υποδεχόμαστε στη Φιλοσοφική Σχολή, και σε ευχαριστούμε που είσαι πλέον και θεσμικά ένας από εμάς. Σε καιρούς μάλιστα ιδιαίτερα χαλεπούς για το Πανεπιστήμιο όσο και για τους ανθρώπους στο νησί και στη χώρα, όταν θα χρειαστούμε σίγουρα την καθαρή σκέψη, τη γνώση και τη συμβουλή σου.

Τα ειλικρινή συγχαρητήριά μου στον Πρόεδρο και τα μέλη του Τμήματος Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών για την τόσο άξια πρωτοβουλία και για την τελετή αυτή. Πάντα τέτοια, συνάδελφοι.

Καλώς όρισες, Μιχάλη Χέρτζφελντ.

